

DEILISKIPULAG -

Aksturskennslusvæði og vélhjólahjólaakstursbrautir við Bolöldur

GREINAGERÐ MEÐ DEILISKIPULAGI - dags. 3.6.2013

EFNISYFIRLIT	
1. INNGANGUR	4
1.1 Viðfangsefni og áherslur.....	4
1.2 Deiliskipulagssvæði.....	4
1.2 Skipulagsgögn.....	4
1.3 Markmið	4
2. FORSENDUR OG SAMANTEKT	4
2.1 Staðhættir.....	4
2.2 Jarðfræði.....	4
2.3 Gróður.....	5
2.4 Fornleifar.....	5
2.5 Hljóðvist.....	5
3. UMHVERFISMAT	7
3.1 Áhrifaþættir.....	7
3.2 Tengsl við aðrar áætlanir...	7
3.3 Nálgun og aðferðir.....	7
3.4 Valkostir.....	7
3.5 Mótvægisáðgerðir	9
4. SKILMÁLAR	9
4.1 Svæði ökkennarafélagsins	9
4.2 Svæði fyrir vélhjólaklúbbinn	10
4.3 Byggingar	10
4.4 Vegir	10
4.5 Bílastæði	10
4.6 Manir	10
4.7 Enduroslóðar	11
4.8 Fráveita	11
4.9 Rafmagn	12
4.10 Vatnsveita	12
4.11 Gönguleiðir	12
4.12 Reiðleiðir	12
4. HEIMILDASKRÁ	13

Deiliskipulag þetta sem fengið hefur meðferð í samræmi við ákvæði 41. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 var samþykkt í _____ þann _____ 20__ og í _____ þann _____ 20__ .

Tillagan var auglýst frá _____ 20__ með athugasemdafresti til _____ 20__ .

Auglýsing um gildistöku deiliskipulagsins var birt í B-deild Stjórnartíðinda þann _____ 20__ .

Sigurður Ósmann Jónsson
Skipulags- og byggingarfulltrúi Ölfuss

1. INNGANGUR

1.1 Viðfangsefni og áherslur

Á vegum Ökukennarafélags Íslands (ÖÍ) og Vélhjólaiþróttaklúbbsins (VÍK) eru fyrirhugaðar framkvæmdir við aksturskennslusvæði og akstursbrautir fyrir vélhjólaiþróttir. Deiliskipulagið sem um ræðir er tvíþætt. Annars vegar ökugerði fyrir Ökukennarafélagið og hins vegar varanlegar akstursbrautir fyrir vélhjóla fyrir Vélhjólaiþróttaklúbbinn.

1.2 Deiliskipulagssvæði

Skipulagssvæði deiliskipulagsins nær yfir tæpa 65 ha og Alls er skipulagssvæði deiliskipulagsins og nær yfir framkvæmdasvæði ÖÍ og VÍK og afmarkast af Suðurlandsvegi í norðri og af svæðinu umhverfis gamla þjóðveginn þar sem uppbygging varanlegrar aðstöðu mun fara fram. Ennfremur eru merktar brautir utan framkvæmdasvæðisins sem notaðar eru til þolaksturs og ná yfir stærra svæði þ.e. eins og það er skilgreint í gildandi aðalskipulagi Ölfus. Alls er svæðið 650 ha. Skipulagssvæðið nær einnig að mörkum deiliskipulags fyrir efnistökusvæðið við Bolaöldur.

1.2 Skipulagsgögn

Skipulagsgögn fyrir deiliskipulag er kortagrunnur Loftmynda ehf ásamt uppréttri loftmynd. Deiliskipulagið er sett upp í 3 uppdráttum. Deiliskipulagsuppdrætti sem nær yfir aðalframkvæmdasvæðið og eins og fram kemur hér að ofan nær yfir 65 ha. Skýringaruppdráttur sem nær yfir sama svæði og uppdráttur sem sýnir svæðið eins og það er skilgreint í gildandi aðalskipulagi Ölfus og nær yfir áðurtalda 650 ha.

1.3 Markmið

Markmið deiliskipulagsins er annars vegar að finna varanlega aðstöðu fyrir ÖÍ þar sem félagið getur sett upp aksturskennslusvæði og ökuskóla fyrir suðvesturhorn

landsins og Suðurland, auk þess sem prófanir á ökutækjum geti farið fram. Hins vegar er verið að afmarka og byggja upp svæði fyrir VÍK en félagið áformar að reisa þar varanlega aðstöðu fyrir vélhjólaiþróttir. Einnig er horft til þess að afmarka og skilgreina svæðið sem hefur um nokkurra ára skeið verið notað til torfæru, motocross og annars aksturs og þ.a.l. koma á markvissri stýringu fyrrgreindrar umferðar um svæðið. Gengið verði frá svæðinu og þannig að allur frágangur til fyrirmyndar og svæðið ræktað upp með gróðri sem einkennir svæðið og manir og aðrar aðgerðir aðlagðar landslagi sem og til að minnka sjónræn áhrif frá Suðurlandsvegi.

2. FORSENDUR OG SAMANTEKT

2.1 Staðhættir

Skipting deiliskipulagssvæðisins í landslagsheildir nýtist vel. Deiliskipulagssvæðið er um 65 ha og innan þess eru skilgreindir 25 ha fyrir Ökukennarafélagið og 11 ha fyrir Vélhjólaiþróttaklúbbinn.

2.2 Jarðfræði

Svæðið er í 200-300 m hæð yfir sjávarmáli og einkennist sá hluti svæðisins þar sem meginuppbygging fer fram, af Leitahrauni sem rann úr dyngjunni Leit fyrir u.þ.b. 4700 árum. Þess á milli er árset og jökulruðningur með talsverða útbreiðslu. Framkvæmdasvæðið nær ekki inn á Svínahraunsbruna sem er á náttúruminjaskrá og í tillögum Umhverfisstofnunar vegna Náttúruverndarátætlunar.

2.3 Gróður

Mynd 1. Afstöðumynd af svæðinu.

Mynd 1. Afmörkun deiliskipulagssvæðis.

Gróður er að stærstum hluta graslendi, bersvæðisgróður á hálfgrónum melum og hæðum en einnig raskað gróið svæði við Suðurlandsveg og mosavaxið hraun (mosapemba) með krækilyngi, bláberjalyngi o.fl. Að hluta til er svæðið ófrágengið malarnám við mynni Jósepsdals. Deiliskipulagssvæðið er um 65 ha og þekur mosagróður stærsta hluta þess eða um 40 ha. Foksandur þekur um 20 ha og graslendi um 10 ha. Gróðurkort af svæðinu (mynd 2.2.) sýnir gróðurþekju framkvæmdasvæðisins þar sem sjá má að stærsti hluti svæðisins er mosapemba, graslendi og sandur. Lykill að kortinu má sjá á mynd 5.5.

2.4 Fornleifar

Við rannsóknir á fornleifum í tengslum við umhverfismat á breikkun Suðurlandsveg frá Hólmsá ofan Reykjavíkur að Hveragerði voru einar minjar skráðar. Það eru minjar um hús eða bústað sunnan Suðurlandsveg, gegnt Litlu Kaffistofunni og lendir hún fyrir utan deiliskipulagssvæðið. Ennfremur fór fram úttekt á fornleifum vegna stækkunar námu við Bolaöldu og náði það rannsóknarsvæði að hluta til inn á það svæði þar sem nú eru þolakstursbrautir VÍK. Ekki fundust minjar á svæðinu við þá úttekt. Gerð var úttekt í sept. 2011 á svæðinu sem nær yfir svæði ÖÍ og VÍK. Þolakstursbrautirnar voru undanskildar þeirri úttekt þar sem ekki er um varanlegar brautir að ræða. Ekki fundust fornleifar á svæðinu við þá skoðun.

2.5 Hjóðvist

Það er enginn ákveðinn hámarksfjöldi hjóla fyrir svæðið í heild, en þegar mikill fjöldi er á svæðinu í einu þá er hópnum skipt eftir hjólastærð/getu til að minnka slyshættu og fækka í brautinni. Það er ekki oft gripið til þessa ráðs en það gerist þó alltaf reglulega, samkvæmt upplýsingum frá umsjónaraðila.

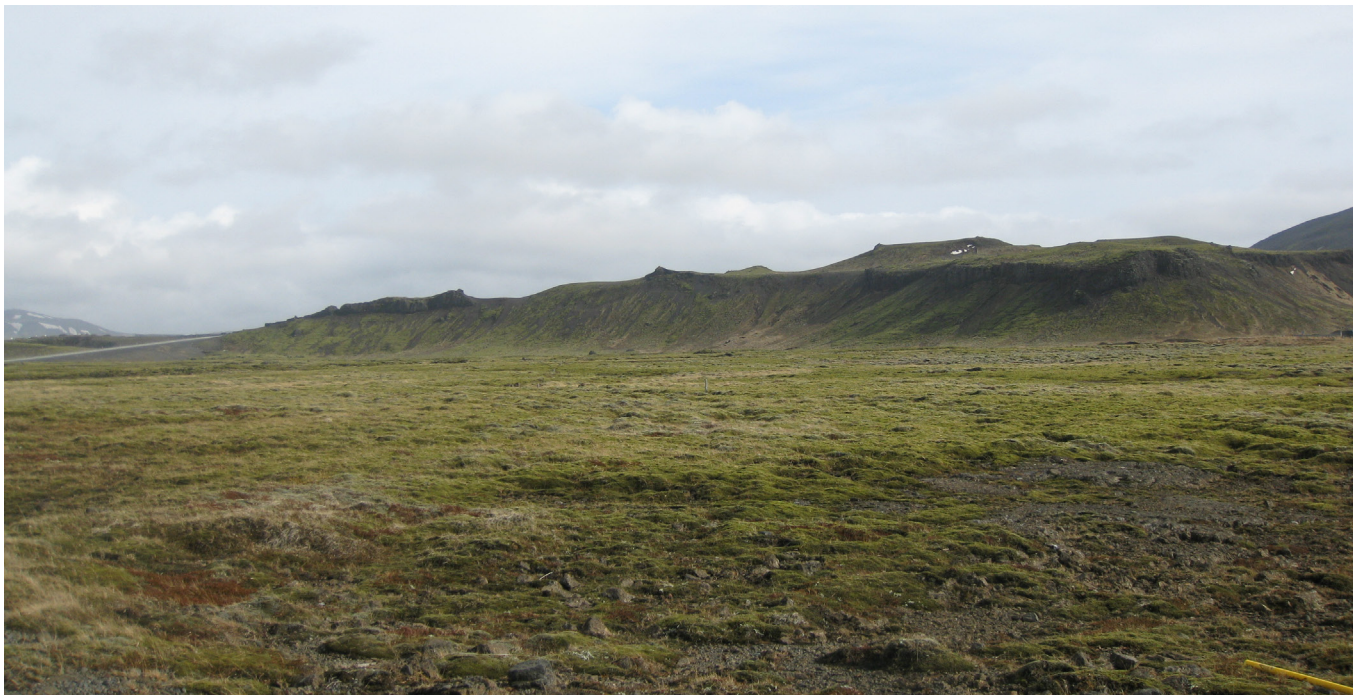
Reglugerðir og kröfur

Það mæligildi sem notað er í íslensku reglugerðinni 724/2008 er jafngildishjóðstig sem er vegið hljóðstigs tímaháð yfir sólarhringinn. Í reglugerðinni eru eftirfarandi viðmiðunarmörk gefin upp, sjá töflu 1.

Tafla 1: Kröfur til hljóðstigs frá atvinnustarfsemi samkvæmt Reglugerð um hávaða 724/2008.

Vegna þess hve starfsemi aksturssvæðisins er misskipt yfir sólarhringinn, þ.e. starfssemin nær yfir tiltölulega stuttan tíma yfir sólarhringinn, og þar sem hljóðorkan er mikil getur jafngildishjóðstig yfir sólarhringinn gefið ranga mynd af raunverulegri hávaðaáraun. Því hafa aðrar leiðir verið valdar sem reglugerðarákvæði í nágrennalöndunum. Í Danmörku eru viðmiðunarmörk sett fram sem jafngildishjóðstig fyrir eina klukkustund, samanber töfluna hér að neðan.

Hávaðamörkin í töflu 2 eru reiknuð út frá heildarhávaðaáraun fyrir viku háð fjölda æfingadaga. Viðmiðunarmörkin gilda fyrir hæsta klukkustundargildi sem fæst við æfingar td. þegar hávaðamestu ökutækin eru í notkun og með mestum leyfilegum fjölda ökutækja. Viðmiðunargildin eru lægri eftir því sem fleiri dagar vikunnar eru nýttir. Viðmiðunarmörkin eru jafnframt lægri að kvöldi til. Hávaðamörk fyrir útivistarsvæði eru rýmri. Í Svíþjóð er miðað við hámarkshjóðstig frá aksturss-

Mynd 3. Horft austur eftir svæði fyrir Ökukennarafélagið.

Forsendur - Niðurstöður

Til að meta hávaðann frá akstursvæðinu við Bolöldu voru skoðaðir líkan reikningar af sambærilegum svæðum sem Efla hefur unnið. Einnig var stuðst við niðurstöður grófra líkanreikninga, sem tóku ekki til landslags (gerðu ráð fyrir flötu landi). Nokkrum nálgunum er beitt við útreikninga á hljóðstigi frá akstursvæðum. Þrjú mismunandi hraðasvæði eru skilgreind með tilsvarende hraða. Mæliniðurstöður úr skýrslu danska Umhverfismálaráðuneytisins eru lagðar til grundvallar fyrir hljóðgjafana og eru þau gildi á tíðnisviðinu frá 63-8.000 Hz sett inn í hugbúnaðinn, sbr. töflu 3. Línuhljóðgjafarnir eru skilgreindir í 0,5 m hæð yfir landi. Val á ökutæki brautar inniber óvissupátt og jafnframt þegar ökutækin eru nálgðu sem línuhljóðgjafi verður til óvissa. En til þess að líkja sem best eftir raunverulegri hljóðgjöf er mikilvægt að meta allar forsendur ítarlega. Allar helstu upplýsingar vegna líkanreikninga eru fengnar úr skýrslu frá danska Umhverfis- og Orkumálaráðuneytinu en jafnframt frá upplýsingum sem fengnar voru hjá umsjónaraðila akstursvæðis, og eru þær notaðar sem forsendur fyrir hljóðgjafa. Til þess að líkja eftir mögulega mesta hljóðstyrk er valið ökutæki sem hefur mestu hljóðgjöfina. Auk þess er fjöldi ökutækja á hverri braut fenginn út frá hámarksnýtingu. Með þessum forsendum reiknast hæsta mögulega hljóðstig. Hér er gert ráð fyrir 12 hjólum í einu í brautinni og gert ráð fyrir 100% nýtingu, eða að um 375 hringir séu keyrðir á einni klukkustund. Ökutæki brautarinnar er MotoCross 250 ccm og sýnir eftirfarandi tafla hljóðafli þeirra.

Tegund húsnæðis	Mörk fyrir atvinnustarfsemi			
	LAeq (07-19)	LAeq (19-23)	LAeq (23-07)	LAF nótt
Íbúðarbyggð á íbúðar-svæðum	50	45	40	40
Íbúðarbyggð á verslunar-, þjónustu- og miðsvæðum	55	55	40	45
Dvalarrými á þjónustustofnunum	60*	50*	50*	45
Iðnaðar- og athafnasvæði	70	70	70	
Frístundabyggð	35	35	35	35

*Hávaði utan við húsvegg má vera meiri ef tryggð er bein aðfærsla útilofts um hljóðgildrur

Tafla 1: Kröfur til hljóðstigs frá atvinnustarfsemi samkvæmt Reglugerð um hávaða 724/2008

Æfingardagar í viku	Íbúðarbyggð		Útivistarsvæði	
	Leq,A,1klst [dB(A)]		Leq,A,1klst [dB(A)]	
	Dagur	Kvöld	Dagur	Kvöld
1	53	48	58	53
2	50	45	55	50
3	48	43	53	48
4	47	42	52	47
5	46	41	51	46
6	45	40	50	45

Tafla 2: Leiðbeinandi hávaðamörk fyrir æfingar á akstursæfingasvæðum, sem A-vigtað jafngildishljóðstig fyrir eina klukkustund, Leq,A,1klst.

Ökutæki	Tíðni [Hz]							
	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
MotoCross 250 ccm	70,8	103,6	111,6	125,2	121,0	121,2	118,0	113,6

Tafla 3: A-vigtað hljóðstig sem dB ref:1,0 pW, Støj fra motorsportsbaner, Vejledning fra Miljøstyrelsen Nr.2 2005 [1].

3. UMHVERFISMAT

Umhverfismatið er sett fram í venslatöflum í lok hvers kafla í umfjöllun um einstök skipulagssvæði.

Mat á umhverfisáhrifum byggist á þremur meginþáttum, sem eru:

- Viðmið í lögum og reglugerðum, stefnumótun stjórnvalda og skuldbindingar á alþjóðavísu.
- Greining sérfræðinga á einkennum og vægi áhrifa á einstaka umhverfisþætti innan áhrifasvæðisins.
- Umsagnir og athugasemdir lögboðinna umsagnaraðila, hagsmunaaðila og almennings.

Við mat á umhverfisáhrifum er unnið eftir lögum um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Einnig er stuðst við leiðbeiningar Skipulagsstofnunar, annars vegar um umhverfismat áætlana og hins vegar um flokkun umhverfisþátta, viðmið, einkenni og vægi umhverfisáhrifa. Við mat á vægi áhrifa á einstaka umhverfisþætti er stuðst við tiltekin viðmið, s.s. stefnumörkun stjórnvalda, alþjóðsamninga, lög og reglugerðir.

3.1 Áhrifaþættir

Helstu þættir deiliskipulagsins sem taldir geta valdið umhverfisáhrifum, verða annarsvegar vegna uppbyggingar svæðisins og tengdra framkvæmda, þ.e. vinnu véla við landslagsmótun, tilflutning efnis innan svæðisins og frágang á yfirborði. Einnig er gert ráð fyrir vega- og bílastæðagerð og byggingu þjónustuhúsnæðis innan fyrir ÖÍ og VÍK.

Hins vegar verða áhrif vegna starfsemi á svæðinu, eftir að aðstaðan hefur verið byggð upp. Á akstursípróttasvæðunum eru það áhrif sem tengjast umferð vélknúinna ökutækja en þó ber að hafa í huga að ekki er um nýja starfsemi að ræða, þar sem VÍK hefur verið með sl. 5 ár. Verið er aftur á móti að setja umræddri starfsemi mun skýrari skilyrði en verið hefur.

Umhverfisþættir sem helst geta orðið fyrir áhrifum vegna framkvæmda og starfsemi á umræddum svæðum eru eftirfarandi:

Hljóðvist, vegna hávaða sem berst frá akstursípróttasvæði VÍK og ÖÍ.

Landslag og sjónrænir þættir, vegna landslagsmótunar og frágangs svæðisins.

Núverandi landnotkun á svæðinu og í nágrenni þess, þ.m.t. á útivist göngufólks og hestamanna.

Loft- og vatnsgæði, vegna hugsanlegrar mengunar á grunn- og/eða yfirborðsvatni vegna starfsemi á svæðinu, s.s. vegna meðferðar olíu og efna á akstursípróttasvæðum.

Hugsanleg loftmengun frá svæðinu, s.s. rykmengun.

Meningarminjar, s.s. vegna yfirborðsrasks og landslagsmótunar á framkvæmdatíma.

Gróðurfar, s.s. vegna yfirborðsrasks á framkvæmdatíma, landslagsmótunar og/eða starfsemi á svæðinu.

Val á þessum umhverfisþáttum byggist á greiningu á því hvað þættir umhverfisins gætu orðið fyrir áhrifum vegna deiliskipulagsins. Greint verður frá mögulegum mótvægisáðgerðum og vöktun ef í ljós kemur að umhverfisáhrif í einhverjum af áðurtöldum þáttum eru talin veruleg. Við matið er notast við þá skilgreiningu á vægi áhrifa sem fram kemur í töflu hér að neðan.

Vægi áhrifa	Tákn	Skýring
Jákvæð	+	Jákvæð áhrif á umhverfisþátt
Óveruleg	0	Óveruleg áhrif á umhverfisþátt
Neikvæð	-	Neikvæð áhrif á umhverfisþátt
Áhrif óljós	?	Óljós áhrif á umhverfisþátt

3.2 Tengsl við aðrar áætlanir

Ekkert deiliskipulag er til af svæðinu en í Aðalskipulagi Ölfuss 2010-2022 er landið skilgreint sem opið svæði til sérstakra nota. Í aðalskipulaginu er eftirfarandi umfjöllun um svæðið;

„07- Bolaöldur og Jósepsdalur. Á þessu svæði er gert ráð fyrir aðstöðu fyrir ökugerði fyrir ökukennslu, vélhjólaakstursípróttir og vélsleðaípróttir á veturna. Svæðið er um 650 ha. svæðisins er gert ráð fyrir blandaðri landnotkun, þ.e. opnu óbyggðu svæði og svæði fyrir efnistöku“.

3.3 Nálgun og aðferðir

Við mat á umhverfisáhrifum verður sem fyrr segir unnið eftir lögum um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 og stuðst við leiðbeiningar Skipulagsstofnunar, annars vegar um umhverfismat áætlana og hins vegar um flokkun umhverfisþátta, viðmið, einkenni og vægi umhverfisáhrifa. Framsetning verður í formi texta og/eða venslataflna.

3.4 Valkostir

Aðrir valkostir sem rætt var um við vinnu deiliskipulagsins var mismunandi umfang starfseminnar. Deiliskipulagið gerir ráð fyrir því að svæði Ökukennarafélagsins (annar áfangi) nái lengra til norðurs og yfir hraunasvæðið sem þýðir meiri röskun á eldhrauni og mosagróðri. Ef ekki verður farið í seinni áfangann munu umhverfisáhrif minnka talsvert. Gert er þó áfram ráð fyrir mögulegri stækkun í deiliskipulaginu sem er í samræmi við umfang svæðisins í Aðalskipulagi Ölfuss 2010-2022.

Umhverfisþættir	Vægi	Valkostur A	Viðmið
Landslag	-	Fræmmdir innan deiliskiplagssvæðisins munu hafa í för með sér einhverja landmótun og tilfærslu efnis vegna nýrra mótók-rossbrauta. Áhrif á landslag helst sjónræn vegna nýrra mannvirkja og brauta.	Í 37. gr. náttúruverndarlaga segir að eldhraun skuli njóta sérstakrar verndar og forðast skuli röskun þeirra eins og kostur er. Verndargildi skv. náttúruminjaskrá. Megineinkenni landslags, s.s. ósnortið/náttúrulegt yfirbragð landslags, form, litauði, fjölbreytni og heildstæði landslags.
Loft	0/-	Hætta á rykmengun frá svæðum þar sem yfirborð er óbundið, s.s. frá motocross brautum á svæði Vík og útblæstri vélknúinna ökutækja sem aka um svæðið, s.s. vinnuvéla á framkvæmdatíma og síðar vegna almennrar umferðar um svæðið og þeirra ökutækja sem aka um á akstursþrótta svæðum Vík og ÖKÍ. Allar brautir á svæði Vík eru malarbrautir nú þegar er komið vökvu-narkerfi á stærstu brautirnar.	Reglugerð nr. 787/1999 um loftgæði. Sjá 1. gr. um markmið sem er að koma í veg fyrir eða draga úr skaðlegum áhrifum loftmengunar á heilsu manna og umhverfið, meta loftgæði á samræmdan hátt, afla upplýsinga um loftgæði og viðhalda þeim þar sem þau eru mikil eða bæta þau ella. Jafnframt að draga úr mengun lofts.
Hljóðvist	0	Hljóðmengun er frá Suðurlandsvegi en samkvæmt mælingum sem gerðar voru í umhverfismati vegna breikkunar Suðurlandsvegar er hljóðstig þar sem fyrirhugað er að reisa ökugerði á bilinu 55-65 dB. Hljóðvistarathugun fyrir svæðið sýnir að um 260-270 m af gönguleið upp á Vífilfell mun vera yfir settum viðmiðunarmörkum þar sem hljóðstig er á bilinu 47-52 dB. Hávaði frá akstri á endurostígum dreifist meira og eru ekki mikið notaðir og miðað við að 2 hjól keyri á hverri klukkustund þá mun 45 dB jafngild-islínan ná um 230 m út fyrir endurostíginn.	Í reglugerð nr. 724/2008 um hávaða er ekki fyrir hendi sérstakt viðmiðunargildi fyrir hávaða á útivistarsvæðum utan þéttbýlis en viðmiðunargildi fyrir útivistarsvæði í þéttbýli er 50 dB. Mat Umhverfisstofnunar er að tryggja eigi að hljóðstig á - útivistarsvæðum fari ekki yfir 50 dB.
Jarðfræði	-	Neikvæð áhrif á jarðmyndanir og gróður felst í röskun á hraunum sem eru allvel gróin, vegna landmótunar og tilflutningi á efni innan svæðisins. Fyrirhugaðar framkvæmdir muni raska um 90-100.000 m ² af hraunasvæði sem njóta sérstakrar verndar skv. 37. gr. náttúruverndarlaga nr. 44/1999 en hluti fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis hefur nú þegar verið raskað.	Í 37. gr. náttúruverndarlaga segir að eftirtaldir jarðmyndanir og vistkerfi njóti sérstakrar verndar og skal forðast röskun þeirra eins og kostur er. a. eldvörp, gervígígar og eldhraun, mab. stöðuvötn og tjarnir, 1.000 m ² að stærð eða stærri, . mýrar og flóar, 3 hektarar að stærð eða stærri, d. fossar, hverir og aðrar heitar uppsprettur, svo og hrúður og hrúðurbreiður, 100 m ² að stærð eða stærri, e. sjávarfítjar og leirur. Í 47. gr. náttúruverndarlaga er fjallað um heimild til efnistöku. Öll efnistaka á landi og af eða úr háfsbotni innan netlaga er háð framkvæm-daleyfi hlutaðeigandi sveitarstjórnar, sbr. 27. gr. skipulags- og byggingarlaga, nr. 73/1997.
Gróður	0	Bersvæðisgróður á hálfgrónum melum og hæðum, með ríkjandi mosabembum og graslendi sem eru mjög algengur gróður á svæðinu allt um kring. Um 60% eða um 24 ha af mosabembunni mun verða fyrir beinum eða óbeinum áhrifum vegna framkvæmdarinnar en mun minna hlutfall af graslendi og foksandi. Eftir að framkvæmdum lýkur mun svæðið verða grædd upp með náttúrulegum gróðri og grenndargróðri eins og hægt er. Áhrif á gróður eru því talin vera óveruleg.	Válisti Náttúrufræðistofnunar Íslands fyrir plöntur. Listi yfir friðlýstar plöntur. Sjaldgæfar plöntur og sérstæði plantna á landsvísi. 37 gr. laga um náttúruvernd. Skv. greininni njóta m.a. mýrar og flóar, 3 ha að stærð eða stærri, sérstakrar verndar og skal forðast röskun þeirra eins og kostur er. Velferð til framtíðar, Sjálfbær þróun í íslensku samfélagi, stefnumörkun til 2020. "Viðhaldið verði fjölbreytileika tegunda og vistgerða. Forðast verði eins og kostur er að skerða frekar votlendi, birkiskóga og önnur vistkerfi Íslands."
Fornminjar	0	Við vettvangskönnun fundust engar fornleifar. Komi fornleifar í ljós við framkvæmdir er bent á 13. gr. þjóðminjalaga, en þar er öllum þeim sem finna áður óþekktar fornleifar skylt að skýra Minjastofnun Íslands frá fundinum eins fljótt og hægt er. Á svæðinu er gömul þjóðleið, Ólafsskarðið sem er lítt sýnileg í landinu, frekar óljós sneiðingur um stórgrýtisurð sem hverfur á köflum. Bannað er að keyra um skarðið og því afar ólíklegt að þessar framkvæmdir hafi nokkur áhrif. Nauðsynlegt er þó að gps mæla leiðina og taka myndir svæðinu. hrif á fornleifar eru því óveruleg.	Skráðar friðlýstar fornleifar skv lögum um menningarminjar nr. 80/2012 Aðrar fornleifar (minjar 100 ára og eldri, s.s. byggingarleifar, haugar, greftrunar-staðir o.s.frv.) skv. lögum um menningarminjar nr. 80/2012.
Önnur landnotkun	0	Svæðið er skilgreint í staðfestu aðalskipulagi fyrir þá starfsemi sem fyrirhuguð er á svæðinu einnig er á svæðinu Bolöldunáma þar sem efni verður tekið úr ef á þarf að halda á framkvæmdartíma. Reiðleið liggur um veg sem notaður verður sem aðkomuveguro mun framkvæmdir hafa áhrif á legu hennar. Leitað verður til hestamannafélaga á svæðinu og Vegagerðarinnar varðandi úrlausnir. Samkvæmt rekstraraðilum á svæðinu er lítil umferð hestamanna um svæðið og hefur svo verið undanfarin ár. Skíðagönguleið sem liggur frá Litlu Kaffistofunni og inn í Jósepsdal verður áfram á svæðinu. Vélhjólaaksturssvæðið er lítið notað yfir vetrarmánuðina en sneiða þyrfti fram hjá Ökugerði og athafnasvæði Vík Aksturssvæðið mun hafa óveruleg áhrif á aðra landnotkun	Skipulagslög nr.123/2010 m.s.br. Aðalskipulag Ölfuss 2010-2022.
Vatnafar/Vatnsvernd	0	Svæðið er við vatnsverndarsvæði höfuðborgarsvæðisins (fjarsvæði A) og fjarsvæði vatnsverndar Sveitarféluginu Ölfusi. Ekki er talin hætta er á því að grunnvatn mengist nema ef umgengni við spilli-, úrgangs-, eða hættuleg efni verði ábótavant og þau berist út í hraunið og í grunnvatnsstrauma. Á svæði ÖÍ er nokkuð þykkur jarðvegur með graslendi ofan á eldra hrauni og því ekki talin hætta á að mengun berist í grunnvatn.	1. gr. reglugerðar nr. 536/2001 um neysluvatn. 1. gr. reglugerðar nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns. 1. gr. reglugerðar nr. 797/1999 m.s.br. um varnir gegn mengun grunnvatns. reglugerð um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem getur haft í för með sér mengun, nr. 785/1999.

4. SKILMÁLAR

3.5 Mót vægisaðgerðir

Allt ofanvatn frá malbikuðum brautum verður leitt í malarfylltar drenrásir til filteringar áður en því er skilað aftur í grunnvatnskerfið. Með því verður leitast við að stemma stigu við að mengandi efni berist með ofanvatni í grunnvatn. Fráveita frá mannvirkjum á svæðinu verði í rotþrær í samræmi við reglugerðum þar um.

4.1 Svæði ökukenningarfélagsins

Afmarkað er 25 ha framtíðarsvæði fyrir Ökukenningarfélag Íslands en á því svæði er fyrirhugað að koma fyrir kennslubrautum fyrir bifreiðar og vélhjól sem feli í sér gerð nokkurra mislangra brauta og í mismunandi útfærslum. Með staðsetningu svæðisins við Bolaöldur verður hægt að bjóða upp á æfingaakstur og ökukenningu við fjölbreytt akstursskilyrði og þar sem svæðið liggur tiltölulega hátt yfir sjávarmáli þá er horft til þess að oftar verði hægt að bjóða upp á akstur við vetrarskilyrði, þ.e. hálfu og snjó. Um er að ræða framkvæmd sem ekki verður framkvæmd á einu ári heldur mun uppbygging ná til nokkurra ára. Framtíðarhugmyndir verða settar fram í deiliskipulagi og vonast er til að þær hugmyndir geti orðið að veruleika á næstu 10-15 árum. Svæðið er alls 25,2 ha.

Svæði 1.0

Fyrri áfangi ökugerðis, samtals 6,5 ha.

- Hringbraut 450 m
- Bein braut 490 m með bundnu slitlagi, sem verður a.m.k. 6 m breið.
- Bein braut 370 m með bundnu slitlagi, sem verður a.m.k. 6 m breið.

Svæði 1.1.

Seinni áfangi ökugerðis, samtals 18,5 ha.

- Hringbraut 1500 m löng auk 500 m styttri hringi sem verða 10 m breið með bundnu slitlagi.
- Bein braut með bundnu slitlagi, sem verður a.m.k. 12 m breið og 100 m löng.
- Braut (þurr bein braut) með lausu malaryfirborði, a.m.k. 12 m breið og 200 m löng.
- Hálkubraut með yfirborði sem hægt er að gera hált, t.d. með því að sprauta vatni á brautina. a.m.k. 9 m breið og 100 m löng.
- Bogabraut með sérstöku yfirborði sem hægt er að gera hált, t.d. með því að sprauta vatni á brautina. Brautin skal vera 80 metra löng og 9 m breið og í boga, raddíus 50 m frá ytri brún brautar. Í framhaldi af bogabrautinni skal vera 20 metra löng öryggisbraut með bundnu slitlagi.
- Aðkeyrslubraut skal vera til aksturs að öllum kennslubrautum. Gert er ráð fyrir að á henni sé með góðu móti unnt að ná 70 km/klst hraða og aka á þeim hraða um stund áður en ekið er inn á brautina sjálfa. Aðkeyrslubraut skal vera a.m.k. 180 m löng og a.m.k. 5 m breið.

Mynd 4. Horft suðaustur eftir svæði fyrir Ökukenningarfélagið í átt að núverandi aðstöðu Vík.

4.2 Svæði fyrir vélhjólaklúbbinn

Æfinga- og keppnisaðstaða vélhjólanna á Bolaöldusvæðinu var opnuð árið 2006. Þar er nú eitt fjölbreyttasta aksturssvæði á landinu með tugi kílómetra löngu slóðaneti, byrjendabrautum og keppnisbraut í fullri stærð og minniháttar þjónustuhúsi og salernisaðstöðu sem reist hefur verið til bráðabirgða (mynd 3.2). Í dag er á svæðinu þvottaplan til að skola jarðveg af hjólunum eftir æfingu/keppni. Engin olía / bensín smitast við þvott og leysiefni s.s. olíuhreinsir og slík efni eru ekki notuð. Þrif standa í ca 3-5 mínútur og að hámarki 5-10 hjól þvegin að jafnaði á opnunardögum en þvottaaðstaðan er einungis opin þegar motorkrossbrautin er opin þ.e. 5 daga í viku yfir sumartímann. Ætla má að með auknum umsvifum mun ásókn í þvott aukast.

Bolaöldusvæðið er mikið notað í dag hvort sem til æfinga og keppnishalds. Fjöldi keppnisdaga yfir árið eru 4-5, þ.e. 2 Íslandsmót og 2-3 bikarkeppnir yfir sumarið. Meðalfjöldi áhorfenda eru 50-500 eftir tegund keppni. Almennur opnunartími er mismunandi. Motocrossbrautir opna vanalega í kringum 1. apríl en endurosvæðið í kringum 1. til 15. maí eftir því hversu hratt landið þornar. Enduroslóðar eru án sérstaks opnunartíma en motocrossbrautirnar eru opnar um helgar frá kl. 10-17 og mánudaga, miðvikudaga og föstudaga frá 14-21.

Fjöldi iðkenda sem nota svæðið að staðaldri er á bilinu 4-500 auk þeirra sem koma 1-2 á svæðið á ári. Á dag geta heimsóknir verið frá 5 upp í 100 manns eða að meðaltali 20-25 manns.

Ef fjöldi hjóla í motocrossbrautum verður það mikill þá er hópnum skipt eftir hjólasterð/getu til að minnka slyshættu og fækka í brautinni. Það er ekki oft gripið til þessa ráðs en það gerist þó annað slagið.

Svæðið er alls 11,7 ha.

Svæði 2.0

Motorcross 125-500 cc 1,7 km löng malarbraut. Ráðlögð breidd er 8m en lágmarks breidd er 5m. Ráskafli skal vera 80m breiður og á milli 80m og 120m langur og leitast skal við að hafa fyrstu beygju til hægri og 10m breiða. Brautinni fylgir startsvæði og plan (pittur).

Svæði 2.1

Motorcross 65 cc, 920 m löng malarbraut.

Svæði 2.2

Freestyle, 380 m löng malarbraut.

Svæði 2.3

Endurobrautabaut, 425 m löng malarbraut ætluð sem þrautabaut.

Svæði 2.4

Æfingabraut, 580 m löng æfingabraut, malarbraut.

Svæði 2.5

Byrjendabraut, 520 m byrjendabraut, malarbraut.

Svæði 2.6

Motorcross 85 cc, 1,4 km löng malarbraut.

Mynd 4. Yfirflugsmynd yfir keppnisbraut Vík.

4.3 Byggingar

Byggingarreitur merktur 3.0

Innan byggingarreits er heimilt að reisa vélhjólahöll, allt að 8.160 m² (68x120 m) vegg hæð allt að 10 m og mænishæð allt að 14 m.

Byggingarreitur merktur 3.1

Stjórnstöð og þjónustu- og viðgerðarhús. Innan byggingarreits er heimilt að reisa allt að 1000 m² byggingu á einni hæð. Samhliða ökukennslu krefst reglugerð um ökugerði þess að á svæðinu sé kennslustofa auk kennslutóla s.s. veltibíls og er gert ráð fyrir að þessi aðstaða verði í klúbbhúsinu. Þar verði einnig veitingaaðstaða og aðstaða fyrir starfsfólk og ökukennara. Gert er ráð fyrir að þessi starfsemi taki yfir a.m.k. 70 % opnunartíma.

4.4 Vegir

Aðkoma að svæðinu er um Suðurlandsveg. Sýnd eru mislæg gatnamót á deiliskipulagsupprætti.

4.5 Bílastæði

Bílastæði á svæðinu er sameiginleg fyrir þá starfsemi á svæðinu en gert er ráð fyrir um allt að 160 stæðum auk 10 stæða fyrir vörubíla.

4.6 Manir

Til þess að aðgreina mótorkrosssvæðið frá akstursskennslusvæðinu og til að draga úr hljóðmengun er gert ráð fyrir jarðvegsmönnum umhverfis mótorkrossbrautirnar. Jarðvegsmannirnar verða á bilinu 2-4 m en efnið mun koma frá mótorkrossbrautunum sjálfum og öðrum uppgreiftri. Manirnar verða græddar upp og einnig munu þær nýtast sem áhorfendasvæði.

4.7 Enduroslóðar

Um svæðið liggur slóðanet fyrir þolakstur en brautirnar eru merktar og liggja um svæðið í heild sinni. Slóðarnir eru sýndir með rauðum brotalínum á skipulagsuppdrætti. Ekki er leyfilegt að aka út fyrir merkta slóða en Vélhjólaklúbbur Íslands hefur grætt upp stóran hluta af svæðinu. Ekki er gert ráð fyrir breytingum á þolakstursbrautum.

4.8 Fráveita

Allt ofanvatn frá malbikuðum brautum, vegum, bílastæðum og þvottaplani verður leitt í malarfylltar drenrásir til filteringar og í olúgildirur áður en því er skilað aftur í grunnvatnskerfið. Með því verður leitast við að stemma stigu við að mengandi efni berist með ofanvatni í grunnvatn. Fráveita frá mannvirkjum á svæðinu verði í rotþrær í samræmi við reglugerðir þar um.

Ekki eru áform um að eldsneyti, hættuleg efni eða spilliefni verði að jafnaði geymd á svæðinu nema í mjög litlum mæli og sett verða ákvæði um umgengisreglur og frágangskröfur vegna geymslu slíkra efna í starfsleyfi. Gerð verður krafa til verktaka að á meðan á framkvæmdum stendur verði viðhafðar mengunarvarnir í samráði við Heilbrigðiseftirlit Suðurlands. Ákvæði um slíkt verður sett í framkvæmdaleyfi sem sveitarfélagið Ölfus gefur út.

Koma þarf upp viðeigandi lekavörnum á svæðinu í samræmi við kröfur heilbrigðisyfirvalda, til að koma í veg fyrir að olía og spilliefni berist í jarðveg ef óhöpp verða. Kynna skal starfsfólki á svæðinu öryggisreglur fyrir verktaka og aðra sem erindi eiga inn á vatnsverndarsvæði höfuðborgarsvæðisins, sem settar eru af vatnsveitum höfuðborgarsvæðisins í samvinnu við hlutaðeigandi heilbrigðiseftirlit. Ef óhapp á sér stað ber að grípa til eftirfarandi aðgerða:

1. Koma strax í veg fyrir frekari skaða með þeim búnaði sem er til staðar
  - lekabytta/motta
  - í gleypiefni
2. Tilkynna óhappið strax til eftirfarandi aðila, eftir svæðum.

Umdæmi	Nafn	Vinnusími	Farsími	Heimasími	Bakvakt
Orkuveita Reykjavíkur	Kristinn Gíslason	516 6550	617 6550	557 2206	
Vatnsveita Garðabæjar	Gústaf Jónsson	565 8532	820 8573	565 6718	
Vatnsveita Hafnarfjarðar	Dagur Jónsson	555 3451	853 0028	555 4351	896 2621
Vatnsveita Kópavogs	Jón Auðunsson	564 1580	896 1480	554 0531	
Vatnsveita Mosfellsbæjar	Herberg Kristjánsson	566 8450	693 6706	566 6364	566 8450

3. Hreinsa strax upp allt það efni sem komist hefur í snertingu við jarðveg.
Ef óhapp á sér stað á svæðinu verður farið eftir þessari áætlun

Mynd 4. Núverandi aðstaða Vélhjólaiþróttaklúbbsins.

4.9 Rafmagn

Lagður var háspennustrengur í jörðu og inn á svæðið árið 2006 og liggur hann meðfram veginum inn á svæðið..

4.10 Vatnsveita

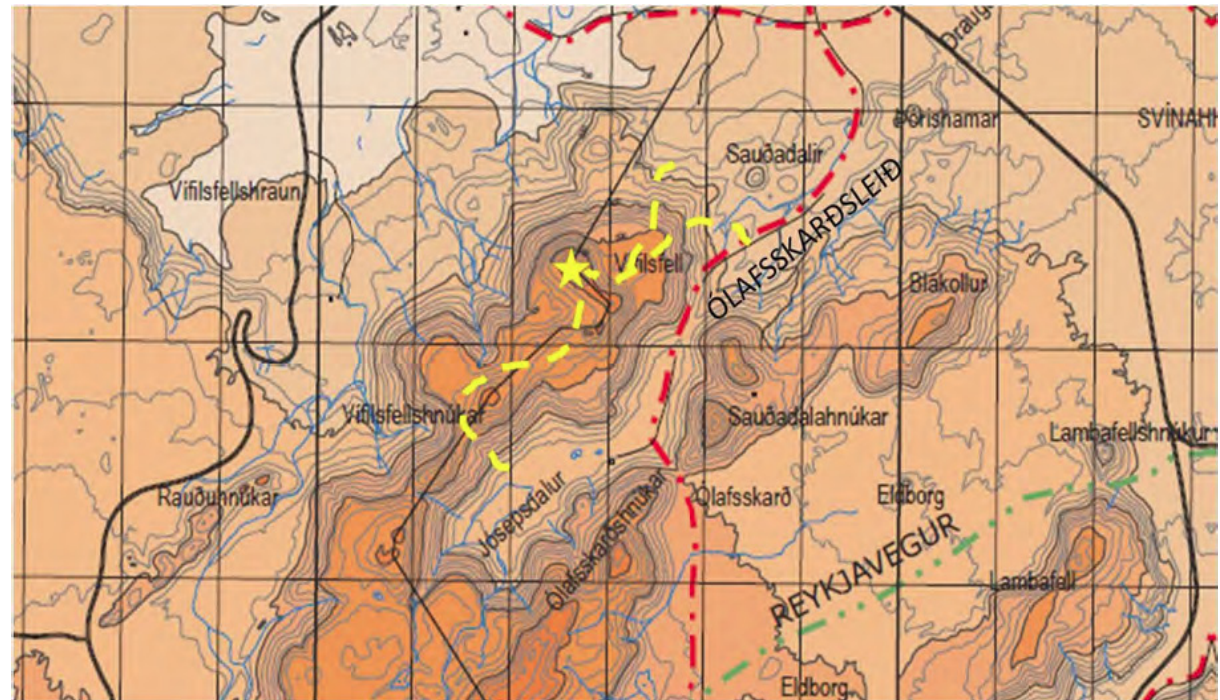
Vatn er fengið úr eigin borholu á svæðinu.

4.11 Gönguleiðir

Ekki er margar gönguleiðir að finna í nágrenninu en þó nokkuð er um að fólk gangi á Vífilsfell og einnig liggur Ólafsskarðsleið í nágrenni námunnar. Á mynd 11.1. má sjá hvar Ólafsskarðsleið liggur en það er gömul þjóðleið sem lá frá Ölfusá áleiðis til Reykjavíkur um Jósepsdal og Lyklafell og er hún lokuð vélhjólaakstri. Ýmsar leiðir eru færar á Vífilsfelli sjálf en telja má að þær helstu séu þrjár og eru sýndar með gulri línu á uppdrætti. Ein þeirra liggur úr Jósepsdalnum upp á fjallið og svo eftir því endilöngu upp á topp. Önnur liggur frá veginum inn í Jósepsdal, rétt austan við námuna, upp á stallinn og þaðan upp á topp. Sú þriðja liggur frá plani framan við nýrri hluta námunnar, upp á stallinn og þaðan upp á topp.

4.12 Reiðleiðir

Reiðleiðir liggja um gamlan veg sem notaður verður sem aðkomuvegur að svæðinu en einnig er skilgreind skv. gildandi aðalskipulagi Ölfus reiðleið sem liggur inn Jósepsdal. Þar sem reiðleiðin liggur um mitt svæðið verður hún færð austur fyrir svæðið og síðan inn á núverandi reiðleið inn Jósepsdal.

Mynd 4. Gönguleiðir upp á Vífilsfell.

4. HEIMILDASKRÁ

Aðalskipulag Ölfus 2010-2022.

Bjarni F. Einarsson 2011. Fornleifakönnun vegna deiliskipulags fyrir ökugerði og vélhjólaaksturssvæði í Jósepsdal við Bolöldu, Árnassýslu/Gullbringusýslu.

EFLA 2008: Efnistaka í Bolaöldum Ölfusi, mat á umhverfisáhrifum, matsskýrsla, janúar 2011.

EFLA 2011: Suðurlandsvegur frá Hólmsá ofan Reykjavíkur að Hveragerði, matsskýrsla, júní 2009.

EFLA 2011. Niðurstöður athugunar vegna hljóðvistar, minnisblað.

